

Pozdrowienia i zwroty grzecznościowe cz. I

W języku japońskim jest wiele zwrotów grzecznościowych. Japończycy na co dzień używają plejady pozdrowień i utartych zwrotów, które trudno przetłumaczyć na którykolwiek z języków europejskich, dlatego najczęściej wrzuca się je do jednego worka wyrażen grzecznościowych jako: dziękuję, przepraszam, dzień dobry, do widzenia itd. Tymczasem użycie konkretnego zwrotu reguluje zwyczaj, sytuacja, kontekst, charakter wypowiedzi, wreszcie udział w rozmowie konkretnych osób, dlatego japońskich pozdrowień jest tak dużo.

Pozdrowienia, powitania

ohayō gozaimasu [*ohajoo godzajmas*] – używane rano i przed południem wobec tych osób, które znamy z widzenia, z którymi codziennie (lub często) się spotykamy. Pozdrowienie to ma charakter nawiązania rozmowy, stanowi spostrzeżenie, że widzimy kogoś bardzo wczesnie. Najczęściej rozmowa nie kończy się na tym wyrażeniu, następuje po nim jeszcze jakiś komunikat mówiący o pogodzie bądź pytanie dotyczące celu tak wczesnego wyjścia z domu.

ohayō [*ohajoo*] – jest tym samym pozdrowieniem, jednak krótszym, a zatem bardziej lakonicznym. Może sobie na nie pozwolić młodzież wobec swoich kolegów, bądź też osoby, które łączy bliska więź, np. w relacjach rodzinnych, zażyłych przyjaźniach itp.

konnichi-wa [*konniciŭa*] – to uniwersalne pozdrowienie – powitanie osób, które widzimy pierwszy raz, nie znamy zbyt dobrze (widujemy, ale nie znamy z nazwiska i imienia), zwrot grzecznościowy wobec osób starszych, szanowanych, wobec których czujemy respekt. Powitania tego można używać przez cały dzień.

konban-wa [*konbantŭa*] – zwrot powitalny używany wieczorem, odpowiednik polskiego „dobry wieczór”. Używany jest uniwersalnie przez wszystkich i do wszystkich, jednak podobnie jak **konnichi-wa**, rzadko stosuje się go w relacjach bliskich, członków rodziny itp.

tadaima [*tadajma*] – to pozdrowienie wyjątkowe, będące skróceniem starego japońskiego zwrotu: **Tadaima mairimashita** – „Już wróciłem”. Wyjątkowe dlatego, że używają go członkowie rodziny wracający do domu albo pracownicy firm powracający z przerwy obiadowej czy służbowego wyjazdu. Jest ono obwieszczeniem powrotu po krótszej lub dłuższej przerwie. W takiej sytuacji nigdy nie mówi się **konnichi-wa**.

okaerinasai [*okaerinasaj*] – w odpowiedzi na powyższe **tadaima**, tym zwrotem domownicy lub pracownicy witają członków swojej wspólnoty powracających po kilku godzinach (szkoła, praca) lub dniach, tygodniach, czy nawet miesiącach (podróż). **Okaerinasai** wyraża zadowolenie z czyjegós powrotu, oznacza, że z niecierpliwością na kogoś czekaliśmy.

okaeri [*okaeri*] – skrócony zwrot **okaerinasai** używany wobec bliskich osób, najczęściej członków rodziny, dzieci.

ogenki desu-ka? [ogenki deska] – to zwrot grzecznościowy pytający o zdrowie: „Jak pańskie zdrowie?”, ale w kulturze japońskiej bardzo często używany właściwie zamiast powitania. Wystarczy spostrzegłszy znajomego zawołać go po nazwisku (Japończycy częściej w luźnych kontaktach używają tylko nazwisk, a nie imion) i zapytać o jego zdrowie. Nie trzeba wtedy już używać innego zwrotu powitalnego. Zatem przykładowe powitanie znajomego Tanaki będzie brzmiało następująco:

Tanaka-san! Ogenki desu-ka?

Zwrot bez grzecznościowego przedrostka „o” – **Genki (desu-ka)?** – może być użyty wobec kogoś, kto jest na równym bądź niższym szczeblu drabiny społecznej.

ohisashiburi desu-ne [ohisasiburi des-ne] – to podobny do powyższego zwrot, który może służyć zamiast powitania. **Hisashiburi** oznacza upływ czasu, zatem można go przetłumaczyć na polski jako „Dawno się nie widzieliśmy”, „Minęło tyle czasu od naszego ostatniego spotkania”. Zwrot z „o” przedrostkowym jest kierowany wobec osób szanowanych, starszych, będących wyżej od nas w hierarchii społecznej. Do osób podobnych do nas pod względem wieku czy statusu można powiedzieć zwykłe **hisashiburi desu** czy nawet **hisashiburi**. Zatem naszego kolegę Tanakę możemy powitać w sposób następujący: **Tanaka-san! Hisashiburi desu-ne!**

irasshaimase [iraśsiajmase] – to najbardziej chyba popularny zwrot, jaki słyszy się w sklepach i restauracjach japońskich. Odpowiada polskiemu „Witamy”, choć jego etymologia jest zupełnie inna. Zwrot pochodzi od czasownika „przybywać”, jest to tryb imperatywny. Krzykliwy głos z megafonu lub kłaniający się pracownicy witają w ten sposób wchodzących klientów czy gości. Ci zaś tylko delikatnie pochylają głowę, wcale nie muszą odpowiadać na powitanie i witać się werbalnie.

ojama-shimasu [odziama simas] – to zwrot powitalny, a jednocześnie przepraszący za zakłócenie spokoju. Używa się go w momencie wejścia do czyjegoś domu, mieszkania lub pokoju.

18 Spotkanie dwojga znajomych

– **Suzuki-san! Hisashiburi!** (Suzuki! Dawno się nie widzieliśmy!)

すずき ひさ
鈴木さん! 久しぶり!

– **A, Tanaka-san! Hisashiburi desu.** (A, Tanaka! Tyle czasu minęło.)

たなか ひさ
あ、田中さん! 久しぶりです。

– **Genki?** (U ciebie w porządku?)

げんき
元気?

– **Genki desu-yo. Tanaka-san-wa?** (W porządku. A u ciebie, Tanaka?)

げんき たなか
元気ですよ。田中さんは?